

Θεανδρικές και Θεανθρώπινες ιδιότητες

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Γιατί εμείς είμαστε συνεργάτες στην υπηρεσία του Θεού»(Α' Κορ. 3, 9). Το ιδανικό του αληθινού και τέλειου ανθρώπου φανερώθηκε στο πρόσωπο του Θεανθρώπου Χριστού. Στην Εκκλησία γίνονται ένα σώμα οι πιστοί με τον Θεάνθρωπο Χριστό· πνευματικά γεννώνται μαζί του, μεταμορφώνονται, συσταυρώνονται και ανασταίνονται, μετέχουν στην ανάληψή του και ζουν μαζί του αιωνίως. Σ' αυτή τη θεανθρώπινη κοινωνία οφείλεται η σωτηρία και ο αγιασμός του ανθρώπου.

Αυτός είναι ο σκοπός και ο στόχος της δημιουργίας του ανθρώπινου γένους και σ' αυτή την κοινωνία συνίστατο η παραδεισιακή ζωή των πρωτοπλάστων. Η πτώση έγινε, όταν διακόψαμε αυτήν την κοινωνία και με το δικό μας θέλημα αρχίσαμε να αμαρτάνουμε, και άρα να συνεργαζόμαστε με το διάβολο. Από αυτό τον όλεθρο καμιά άλλη ανακοπή και θεραπεία δεν υπήρχε, παρά μόνο η παρουσία του Θεού Λόγου, που φόρεσε τη δική μας φύση, για να επαναφέρει την αποκατάσταση και ισορροπία, την κοινωνία με τον Θεό. Με το σώμα του, την Εκκλησία, ο Θεάνθρωπος Κύριός μας έγινε και έμεινε ο θεμέλιος λίθος όλης της οικουμενικής και της τοπικής Εκκλησίας. Κάθε τι το οποίο προσφέρεται στους ανθρώπους από τον Θεάνθρωπο Χριστό γίνεται κτήμα τους με το Άγιο Πνεύμα, που είναι η ψυχή της Εκκλησίας και ενεργεί τη σωτηρία κάθε μέλους της. Έξω και χωρίς το Πανάγιο Πνεύμα κανένα από τα θεία χαρίσματα δεν μπορεί να γίνει δικό μας. Όπως ο Χριστός σαρκώθηκε στην Αγία Παρθένο εκ Πνεύματος Αγίου, κατά τον ίδιο τρόπο σαρκώνεται πνευματικά και στους πιστούς(βλ. Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου, Λόγος ηθικός Ι, 8-12). Με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος πραγματοποιείται η χριστοποίηση του ανθρώπου, δηλαδή η σωτηρία, ο αγιασμός, η θέωσή του και όλες οι θείες υποσχέσεις.

Μετά την ανάληψη στους ουρανούς ο Κύριός μας απέστειλε στον κόσμο το Άγιο Πνεύμα, που παραμένει στο σώμα της Εκκλησίας ως ψυχή, ως νους, ως συνείδηση, ως ζωή της. Αυτός ο Παράκλητος, το Πανάγιο Πνεύμα, είναι ο σπουδαιότερος μάρτυρας για τον Ιησού, τον σαρκωμένο Θεό Λόγο. Ο Παράκλητος είναι εκείνος, που κατά βάση οικονομεί, επιτελεί και πραγματοποιεί μεταξύ των πιστών το θεανθρώπινο έργο του Σωτήρα και δι' αυτού η Εκκλησία ζει, ενεργεί και υφίσταται. Από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος «κάθε ανθρώπινη ψυχή λαμβάνει ζωή και με την κάθαρση ανυψώνεται και λαμπρύνεται, κατά τρόπο μυστικό και αθέατο, στους κόλπους του Τριαδικού Θεού»(Α' Αντίφωνον του δ' ήχου). Αυτό το Πανάγιο Πνεύμα πραγματοποιεί την τριαδοποίηση κάθε μέλους της Εκκλησίας· σώζει, αγιάζει, λογοποιεί, θεοποιεί και πραγματοποιεί τον θείο προορισμό του. Στην κλίμακα της σωτηρίας, απ' αρχής μέχρι τέλους, το Άγιο Πνεύμα χορηγεί το αναγκαίο μέτρο της χάριτος και οδηγεί κάθε μέλος της Εκκλησίας. Στην ουσία του ο Χριστιανισμός είναι προϊόν, αποτέλεσμα του Αγίου Πνεύματος.

Το Άγιο Πνεύμα ως Θεός, ομοούσιο με τον Πατέρα και τον Υιό, είναι κατά πάντα άπειρο και απεριόριστο. Το ίδιο ισχύει και για όλα του τα χαρίσματα. Τα χαρίσματα αυτά είναι διάφορα, εν τούτοις όμως το Άγιο Πνεύμα τα ενώνει σε θεία ενότητα ούτως ώστε να ενώνει και όσους τα έχουν. Τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, αν και διάφορα, υπάρχουν στο ένα σώμα της Εκκλησίας και όλα υπηρετούν ένα σκοπό αφού προέρχονται από την ίδια πηγή. Αυτός είναι ο λόγος

που οι πνευματικοί άνθρωποι αισθάνονται συνδεδεμένοι οργανικά μεταξύ τους σε μια χαριτωμένη αιώνια ενότητα, αν και μεταξύ τους είναι απείρως διαφορετικοί ως πρόσωπα. Το Πανάγιο Πνεύμα με τη θεία του δύναμη ενώνει όλους τους πιστούς σε ένα σώμα, την Εκκλησία, που αυτό είναι ο αρχιτέκτονας και ο οικοδόμος. Με το Άγιο Πνεύμα οικοδομήθηκε και συνεχώς οικοδομείται το άγιο, το θεανθρώπινο και καθολικό σώμα της Εκκλησίας, που είναι πάντοτε ένα και αδιαίρετο, στο οποίο κάθε άνθρωπος κάθε φυλής και εθνότητος, δούλος ή ελεύθερος, πλούσιος ή φτωχός, μορφωμένος ή αμόρφωτος, γίνεται νέος άνθρωπος εν Χριστώ.

Η ζωή του χριστιανού είναι συνεχής αγώνας χριστοποιήσεως και θεανθρωποποιήσεως. Αυτό σημαίνει ότι αυτός ο ίδιος ο Χριστός ευρίσκεται μέσα του με το πλήρωμα της θεανδρικής του υποστάσεως, για να μη ζει πλέον ως άνθρωπος αλλά ως μέτοχος της ζωής του Χριστού και να γίνει στη ψυχή όλος χριστοειδής και να αντανακλάται η μορφή του Χριστού στην ύπαρξή του. Θα ερωτήσει κάποιος, πώς παίρνει μορφή μέσα μας ο Χριστός; Με τα άγια μυστήρια και τις άγιες αρετές, που μεταμορφώνουν τον άνθρωπο. Η μεταμόρφωση αρχίζει με το άγιο Βάπτισμα. Αυτό, όπως η φυσική σύλληψη του εμβρύου στη μήτρα, ζωγραφίζει πρώτον την εικόνα του Χριστού μέσα στον πιστό, στη συνέχεια με τη χριστιανική αγωγή της ενάρετης ζωής κατά την τήρηση των θείων εντολών, συμπληρώνεται και ολοκληρώνεται. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται σ' όλη τη ζωή μας, «ώσου να διαμορφωθεί μέσα μας ο Χριστός»(Γαλ. 4,19).

Πράγματι ο Χριστός και κανένας άλλος, ούτε ο ίδιος ο εαυτός μας πρέπει να διαμορφωθεί μέσα μας. Χωρίς τη μορφή του Χριστού μέσα στον άνθρωπο, ο άνθρωπος είναι τέρας και κάτι το φρικτό! Σε μία επιστολή του ο θεσπέσιος Παύλος αναφέρει ότι η προαιώνια «βουλή» του Τριαδικού Θεού είναι η εν Χριστώ ανακεφαλαίωση, η ενχρίστωση των πάντων· «να ενώσει όλα, ουράνια και επίγεια, στο πρόσωπο του Χριστού»(Εφεσ. 1, 10). Με την ανακεφαλαίωση των πάντων στην Εκκλησία, φθάνει η κτίση στο θείο και αιώνιο σκοπό της, διότι η Εκκλησία είναι «το σώμα του Χριστού, είναι η πληρότητα εκείνου ο οποίος με την παρουσία του γεμίζει πλήρως τα πάντα»(Εφεσ. 1, 23). Το Ευαγγέλιο, το πανάγιο αυτό μυστήριο του Τριαδικού και Τρισυπόστατου Θεού, αποκαλύπτει όλο το νόημα του ουρανού και της γης, όλων των δημιουργημάτων, των ουράνιων και επίγειων που αποτελούν το σύμπαν. Για την επίγνωση του Χριστού, του ενός από τα πρόσωπα της Αγίας Τριάδος, είναι απαραίτητη η βοήθεια των δύο άλλων, του Θεού Πατέρα και του Θεού Αγίου Πνεύματος.

Όλα τα Άα της Εκκλησίας μαζί με τις άγιες αρετές, με τα οποία αξιωνόμαστε όλων των θείων επαγγελιών, ενεργούνται από τον Πατέρα διά του Υιού και με το Άγιο

Πνεύμα. Η σωτηρία δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η ζωή με τον Χριστό και με τη βοήθειά του. Αυτό είναι συνεχής αγώνας, με τον οποίον ο άνθρωπος ζει με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος όλη τη ζωή του Σωτήρα του ως δική του, με τη βοήθεια των υπόλοιπων αγιαστικών μέσων από την πνευματική του γέννηση μέχρι την ανάληψή του, διότι αν και βρισκόμαστε στη γη, «είμαστε πολίτες του ουρανού»(Φιλ. 3, 20) αν και ζούμε μεταξύ των ανθρώπων, «η ζωή μας είναι κρυμμένη μαζί με τον Χριστό στον Θεό»(Κολ. 3, 3) και «οι σκέψεις μας είναι στραμμένες προς τα ουράνια και όχι προς τα γήινα»(βλ. Κολ. 3, 2). Κατά τη δημιουργία πλασθήκαμε από τον Θεό Πατέρα δι' Υιού εν Αγίω Πνεύματι και μας δόθηκε η θεοειδής, η τριαδοειδής ψυχή, που μετέχει στις θείες ιδιότητες. Διά του Θεανθρώπου Χριστού αποκτούμε μία εξ αίματος συγγένεια με τον Θεό. Για το λόγο αυτό η Καινή Διαθήκη είναι Διαθήκη που έγινε με το αίμα του Θεανθρώπου Χριστού. Δεν είναι Διαθήκη με λόγια ή διδασκαλία ή με νόμο ή με εντολή, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, αλλά με θεανθρώπινο αίμα, που είναι ακριβώς η πηγή όλων των ζωοποιών και θαυματουργών δυνάμεων που πραγματοποιούν την οικονομία της σωτηρίας.

Με την οικονομία της σωτηρίας ο Θεάνθρωπος μάς άνοιξε το δρόμο που οδηγεί στην Τριαδική Θεότητα. Σ' αυτή τη θεανδρική οικονομία η σωτηρία πραγματοποιείται από τον Πατέρα, διά του Υιού εν Αγίω Πνεύματι. Αυτός είναι ο υπέρτατος νόμος στο ανθρώπινο σώμα της Εκκλησίας, ο ανώτατος νόμος στη ζωή της και στη ζωή κάθε μέλους της. Για την ανθρώπινη γνώση το μεγαλύτερο μυστήριο είναι αυτό του Θεανθρώπου Χριστού. Δεν μπορεί να το καταλάβει ο ανθρώπινος νους, ούτε και ο νους του θεόπνευστου Παύλου, γι' αυτό και λέει «ότι το λυτρωτικό του μήνυμα μού το φανέρωσε με αποκάλυψη»(Εφεσ. 3, 3). Και γίνεται ο Παύλος ευαγγελιστής αυτού του μυστηρίου. Για το λόγο αυτό παροτρύνει ο ίδιος τους χριστιανούς της Εφέσου να διαβάζουν το ευαγγέλιό του: «που διαβάζοντάς το μπορείτε να καταλάβετε πόσο βαθιά έχω γνωρίσει το μυστήριο του Χριστού»(Εφεσ. 3, 4), στο οποίο μυστήριο με εξαιρετικές οπτασίες και αποκαλύψεις Κυρίου. Για «να κάνω σ' όλους φανερό πως πραγματοποιείται αυτό το μυστήριο που ήταν κρυμμένο απρχής στο Θεό»(Εφεσ. 3, 9), για «να κάνει γνωστό πόσο πλούσιο κι ένδοξο είναι το μυστήριο αυτό»(Κολ. 1, 27) ώστε «να διακηρύξουμε το μυστήριο της σωτηρίας»(Κολ. 4,3).

Στην Εκκλησία οι Άγγελοι ζουν μαζί με τους ανθρώπους, διότι για όλους ισχύει το ίδιο ευαγγέλιο, η ίδια ζωή, ο ίδιος Θεός και Κύριος Ιησούς Χριστός και μαζί με αυτόν ο άναρχος Πατέρας και το ζωοποιό Πνεύμα, όλη η Παναγία και αδιαίρετη Τριάδα. Όταν ο Απόστολος παραγγέλλει σε μας τους ανθρώπους, «γεμίστε τη ζωή σας με την πλούσια χάρη του Θεού»(Εφεσ. 3, 19), δεν ζητά κάτι το αδύνατο, διότι μεταξύ μας ευρίσκεται ο Θεάνθρωπος Κύριος στον οποίον «κατοικεί σωματικά όλη

η θεότητα»(Κολ. 2, 9), και μας δίνει ό,τι είναι αναγκαίο για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού διά της Εκκλησίας του. Όλοι μας αυξάνουμε μαζί «με όλους τους αγίους» και όχι ξεχωριστά από τους αγίους Αποστόλους και Προφήτες και Ευαγγελιστές και τους υπόλοιπους πιστούς. Όλοι με τη βοήθεια του άλλου, αλλά και με τη βοήθεια όλων, ενωμένοι με τους άλλους πνευματικά με τρόπο μυστηριακό και άγιο, «έχοντας αληθινή αγάπη ας φτάσουμε σε όλα μας αυτόν που είναι η κεφαλή, δηλαδή τον Χριστό» (Εφεσ. 4,15).

Τα υπερφυσικά, ακατάληπτα και αληθινά αναρίθμητα αγαθά, τα οποία μας χαρίζονται από την θεάνθρωπη οικονομία του Σωτήρα μας, μένουν ασύλληπτα και πάνω από την ανθρώπινη σκέψη. Αν ακόμα υπολογίσει κανείς και τις προσευχές μας, ούτε αυτές είναι αρκετές να συγκριθούν με το μέγεθος των υπερφυσικών και πέρα από την ανθρώπινη σκέψη δωρεών, που δέχεται η ύπαρξή μας. Εμείς λοιπόν ζούμε με το έλεος του παντελεήμονος και πανάγαθου Κυρίου μας, που είναι πάνω από τη σκέψη και την προσευχή, ο οποίος με τη θεία χάρη μυστηριακά «ενεργεί σε μάς»(βλ. Εφεσ. 3, 20) και πραγματοποιεί τη σωτηρία μας.

Η ανθρώπινη σκέψη δεν θα μπορέσει ποτέ να εννοήσει πλήρως το ιερό μυστήριο της Εκκλησίας του Χριστού, το θαυμαστό αυτό εργαστήριο, στο οποίο οι άνθρωποι θεούνται, μεταμορφώνονται, ανασταίνονται και αναλαμβάνονται στους ουρανούς, όπου υπάρχει το πολίτευμά τους. Όλα όσα χαρίζονται στους πιστούς από τη θεοπρεπή χάρη του Κυρίου μας, θα μένουν πάντοτε ανέκφραστα στην ανθρώπινη διάνοια. Το μόνο αξιόλογο μέτρο και στοιχείο, το οποίο μπορεί να κατανοηθεί, είναι η πίστη ως μοναδικός οδηγός στα υπερφυσικά αυτά μυστήρια. Αυτή η πίστη είναι ο υπερνοητός τρόπος της υπάρξεώς μας μέσα στην Εκκλησία. Με αυτή ενεργεί μέσα μας η ακατάληπτη χάρη του φιλόανθρωπου Κυρίου μας. Αυτή η συνεχής δύναμη που αγιάζει και χριστοποιεί, η οποία πηγάζει εξ ολοκλήρου από αυτόν διά μέσου των μυστηρίων του Αγίου Πνεύματος, οδηγεί μαζί μας και όλους όσους στις μελλοντικές γενεές πρόκειται «να πιστέψουν σ' αυτόν στην αιώνια ζωή»(Α' Τιμ. 1,16).

Ο εκκλησιαστικός οργανισμός είναι ο πλέον σύνθετος από όσους γνωρίζει το ανθρώπινο πνεύμα. Αυτός είναι θεάνθρωπος και σ' αυτόν όλα τα μυστήρια του Θεού και του ανθρώπου αποτελούν ένα σώμα. Μόνον αυτός ο πάνσοφος και παντοδύναμος Θεός και άνθρωπος μπόρεσε να τα συνδέσει και να τα ενώσει σ' ένα σώμα, το δικό του, του οποίου ο ίδιος είναι η κεφαλή. Η ευαγγελική δραστηριότητα κάθε μέλους της Εκκλησίας, αν και φαίνεται εντελώς ειδική και προσωπική, είναι πάντοτε από κάθε άποψη καθολική και γενική. Το έργο κάθε πιστού ως μέλους της Εκκλησίας είναι πάντοτε και προσωπικό και συλλογικό, ακόμη και όταν φαίνεται να ενεργεί μόνο για τον εαυτό του. Και η άσκηση ενός ερημίτου στην πραγματικότητα αφορά όλους. Αυτή είναι η διάρθρωση του

θεανθρώπινου οργανισμού της Εκκλησίας, τον οποίον κατευθύνει και οδηγεί ο ίδιος ο Χριστός.

(Γέροντος Ιωσήφ, Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 3, σ.135-143, σε νεοελληνική απόδοση). vatopaidi.gr